

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

Farvergade 27 D, 1.

1463 København K

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

Meddelelser nr. 6

7. maj 2019

Tolkesituationen – Mølgaard har skrevet til Pape igen

Rigspolitiets faktaark om rammeaftalen med Easytranslate

Mølgaards indlæg i Berlingske om tolkesituationen

Tiltag i forhold til nedbringelse af ventetid for advokater i Vestre Fængsel

Ledige beneficier

Advokater til varetagelse af sager for Ungdomskriminalitetsnævnet

Seneste nyt fra Højesteret

Meddelelse 4: Vold mod børn – Videoafhøring – Vidnefritagelse

Tolkesituationen – Mølgaard har skrevet til Pape igen

LFFA's formand har de seneste måneder adskillige gange kontaktet Rigspolitiet for at få en afklaring på, hvilke retningslinjer der fremadrettet gælder for forsvarsadvokaters brug af tolke (herunder betaling). Der har også været kontakt til ledelsen i Easytranslate.

Som det fremgår af Meddelelser nr. 5 (udsendt den 8. april 2019) skrev Mølgaard til justitsministeren den 4. april 2019 og anmodede om, at problemerne med tolkning straks blev løst.

Mølgaard og bestyrelsesmedlem Stefan Schønemann Jakobsen har holdt møde med ledelsen af Easytranslate den 25. april 2019.

Mølgaard og næstformand Hanne Rahbæk har holdt møde med Rigspolitiet den 26. april 2019.

Justitsministeren har svaret Mølgaard ved brev af 6. maj 2019. Papes svar er vedhæftet denne udgave af Meddelelser.

Mølgaard har den 7. maj 2019 skrevet til Pape igen og sendt kopi af henvendelsen til bl.a. Højesterets præsident og Folketingets retsudvalg. Henvendelsen følger her:

”Justitsministeriet

Justitsminister Søren Pape Poulsen

jm@jm.dk

7. maj 2019

Kære justitsminister Søren Pape Poulsen.

Den 1. april 2019 trådte som bekendt den nye ordning vedrørende fremmedsprogstolkning på Justitsministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets område i kraft. Den 4. april 2019 rettede jeg henvendelse til Dem. Min henvendelse havde karakter af et nødråb, herunder i form af en anmodning om suspension af den netop igangsatte ordning. Jeg anførte om behovet for suspension, at det i hvert fald under alle omstændigheder var akut nødvendigt, i forhold til kontakt imellem sigtede/tiltalte og deres forsvarere, at indføre en fri adgang til anvendelse af hidtil godkendte tolke samt honorering gennem politiet af disse. Dette, efter min opfattelse helt akutte behov, skyldtes og skyldes, at der pt. ikke er mulighed for helt essentielt fornødne sagsforberedende samtaler mellem sigtede/tiltalte og deres forsvarere. Jeg anførte samtidig, at det formentlig også var relevant og nødvendigt at suspendere ordningen i øvrigt i forhold til retsvæsenet og politiet, men fremhævede det øjeblikkeligt nødvendige i forhold til klient-forsvarersamtaler.

Jeg har nu den 6. maj 2019 modtaget Deres svarskrivelse, og kan bekræfte, at jeg sammen med næstformanden i Landsforeningen af Forsvarsadvokater, advokat Hanne Rahbek, den 26. april 2019, som de også omtaler, afholdt et møde med Rigspolitiet. Problemet er imidlertid på ingen måde løst og der er ej

heller stillet en løsning i nær udsigt, ej heller og uanset det De anfører i Deres skrivelse af 6. maj 2019, næstsidste afsnit, hvorefter: "Det er aftalt med Rigspolitiet, at Rigspolitiet vil afklare de nærmere spørgsmål, som din henvendelse rejser i forhold til forsvarernes valg af tolke og afregning af udgifter til tolkebistand. Rigspolitiet vil orientere dig, når der foreligger en afklaring".

Realiteten er således, at det nu, igennem én måned, stort set ikke har været muligt, at gennemføre samtaler mellem fremmedsprogede sigtede/tiltalte og deres forsvarere. Firmaet EasyTranslate – som vi i Landsforeningen også (den 25. april 2019) har holdt et møde med – oplyser, at de ikke har denne opgave med i det udbud, man har budt på, og, at det pt. som forsvarer ikke muligt at oprette en brugerprofil hos EasyTranslate. For de forsvarere, der måtte have fået oprettet en brugerprofil hos EasyTranslate, er det endvidere pt. (så vidt jeg er orienteret) heller ikke muligt at rekvirere tolk herigennem. EasyTranslate servicerer således ikke tolkeanmodninger fra advokater. Øvrige tolke har ikke den godkendelse, der skal til for at blive lukket ind i Kriminalforsorgens institutioner, og vel sagtens derved heller ikke den godkendelse, som det fordrer, at man som forsvarsadvokat, jf. retsplejelovens § 729a, kan benytte pågældende til med klienten, at gennemgå det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. Med andre ord, kan man som sigtet/tiltalt/forsvarer for sigtede/tiltalte IKKE rekvirere en tolk.

At det er aftalt med Rigspolitiet, at Rigspolitiet vil afklare de nærmere spørgsmål, som min henvendelse rejser, har implicit været drøftet i forbindelse med det møde, der fandt sted den 26. april 2019, men som jeg forstår Rigspolitiet, har man som nævnt ikke nogen konkret og aktuel løsning herpå, ligesom EasyTranslate, som jeg forstår dem, jf. det møde der har været den 25. april 2019, og også, jf. mødet med Rigspolitiet, ikke har kapaciteten til at løfte den pågældende opgave.

Jeg gentager derfor dels nødvendigheden af en øjeblikkelig suspension af ordningen, således at der rent faktisk kan rekvireres og ske anvendelse af tolkebistand til samtaler mellem sigtede/tiltalte og deres forsvarere, hvilket for mig at se endvidere aktuelt forudsætter;

1. at en række yderligere tolke, herunder de hidtil godkendte tolke gives adgang til at bistå forsvarsadvokaterne, herunder såvel i relation til retsplejelovens § 729a, som i relation til Kriminalforsorgens krav til, hvem der kan gives generel adgang til Kriminalforsorgens institutioner.
2. at der gives mulighed for, at forsvarere gennem politiet (der har virksomme brugerprofiler hos EasyTranslate) kan rekvirere tolke via EasyTranslate, samt formentlig
3. at denne tolkebistand kan tilbydes honoreret i overensstemmelse med de hidtil gældende satser.

Jeg tvivler på, at disse 2-3 tiltag løser den aktuelle problematik, men for mig at se, lader den sig helt givet ikke løse uden som minimum disse. Det er således ikke alene det problem, at forsvarsadvokater aktuelt ikke kan optages som kunder hos EasyTranslate, samt at de ikke hvis de er optaget som kunder hos EasyTranslate kan rekvirere tolke herigennem og at vi ikke kan få andre tolke med ind i Kriminalforsorgens institutioner, der bevirker problemet. Således er endvidere tilstødt det yderligere problem, at de tolke, der ikke er tilknyttet EasyTranslate, for et stort antals vedkommende, aktuelt ikke ønsker at bistå med

tolkeopgaver indenfor Justitsministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets og heraf afledte områder.

Adgang til ukontrolleret kontakt med forsvarer er en essentiel Menneskerettighed. Den nu igennem mere end en måned for fremmedsprogede sigtede/tiltalte generelt skete afskæring af denne mulighed, udgør derfor en meget alvorlig krænkelse af basale menneskerettigheder, hvilket selvsagt er en retsstilling, som øjeblikkeligt må bringes til ophør. Det er derfor absolut nødvendigt med en konkret brugbar reetablering af adgang for disse essentielle samtaler, hvorfor det ikke kan afventes, at Rigspolitiet eller andre afklarer ”de nærmere spørgsmål”.

Da en løsning efter min opfattelse forudsætter både suspension af i hvert fald dele af den igangsatte ordning, og et lynhurtigt samarbejde mellem både Rigspoliti, tolkene og Kriminalforsorgen, er Rigspolitiet og Direktoratet for Kriminalforsorgen cc. på nærværende skrivelse, som vi i Landsforeningen også har fundet det relevant at tilstille Folketingets Retsudvalg.

Da situationen aktuelt afføder, at retsmøder det være sig fristforlængelsesretsmøder såvel som hovedforhandlinger, ikke umiddelbart kan igangsættes ved programsat start, idet der ikke har været adgang for den sigtede/tiltalte til den forudgående samtale med forsvarer, og da igangsættelsen af retsmøder derfor i vidt omfang nødsages til at afvente, at den sigtede/tiltalte får lejlighed hertil gennem anvendelse af den til retsmødet af retten indkaldte tolk, som jo ikke har kunnet rekvireres af advokat eller klient forud, har jeg endvidere set mig nødsaget til/fundet det relevant, ligeledes at sætte landets byretspræsidenter, de to landsretspræsidenter og Højesterets præsident cc. på nærværende skrivelse.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard”

Rigspolitiets faktaark om rammeaftalen med Easytranslate

Rigspolitiet har den 12. april 2019 offentliggjort følgende faktaark om rammeaftalen med Easytranslate:

<https://politi.dk/-/media/mediefiler/dokumenter/landsdaekkende/om-politiet/samarbejde/fakta-om-den-nye-tolkeaftale.pdf?la=da&hash=ACEE5561C6E4F6AC479AF6059927EA6C7BD3DACC>

Mølgaards indlæg i Berlingske om tolkesituationen

Berlingske bragte 15. april 2019 følgende indlæg fra Kristian Mølgaard:

”For år tilbage mødte jeg som forsvarer i en nævningsesag, hvor en belgisk mand var tiltalt for indførsel af et betydeligt kvantum narkotika, skjult i en bil, som han førte som chauffør. Der ville i tilfælde af domfældelse være tale om straf på adskillige års fængsel.

Der var flere tiltalte i sagen, og som følge heraf, og som følge af at flere af disse havde tolke til forskellige sprog, var der, da skyldkendelsen skulle afsiges, en vis fysisk afstand mellem forsvarerne og de tiltalte. Stor var min forbløffelse, da jeg straks efter, at retsformanden havde læst op, at den belgiske mand var kendt »ikke-skyldig«, fik øjenkontakt med hans helt uforståeligt, mildt sagt triste, sørgmodige øjne. Jeg gik, straks forholdene tillod det, over til ham og forstod først her, at hans udtryk skyldtes, at han på tolken havde forstået, at han var blevet kendt »skyldig«.

Det kan lyde som en tosset anekdote, og jeg aner ikke, om der på fransk, flamsk eller hvilket sprog, der nu måtte være blevet tolket, er stor forskel på ordlyden af »uskyldig« og »skyldig«, men hvis man tænker lidt dybere over det, viser det om noget, hvilket uhensigtsmæssigt filter tolkning i retssale udgør, og hvilken retssikkerhedsmæssig risiko dårlig tolkning indeholder. For hvilke andre meningsforstyrrende misforståelser havde der været undervejs.

Retssikkerhed afhænger af tolken

Bevisførelsen i retssager er mundtlig og består for en stor dels vedkommende af forklaringer fra tiltalte og vidner. Retssager afgøres som følge heraf i vidt omfang på grundlag af dommeres vurdering af detaljer i forklaringer og dommeres vurdering af troværdighed i forklaringer.

Uanset hvor dygtig en tolk er til både fremmedsproget og til dansk, og uanset hvor dygtigt en tolk optræder i retten, opstår der ved tolkning et filter mellem den forklaring, der bliver afgivet og den forklaring, der bliver hørt.

Hvilken detaljeringsgrad kommer videre? Hvilket troværdighedsniveau efterlader ordvalg og betoning? Disse forhold bevirker, at det er helt centralt for retssikkerheden, at der stilles endog meget store krav til kvaliteten af tolkning i retssystemet, og at der derfor alene anvendes de allerbedste tilgængelige tolke. Man behøver vist blot et kort øjeblik at forestille sig en situation, hvor man selv sidder som tiltalt i en straffesag i for eksempel Kina. Man forstår af det, der bliver sagt, kun det, som tolken siger til en. Og det, man selv siger, er man overladt til at håbe på, bliver korrekt og helst endog meget præcist videreformidlet af tolken. Din mulighed for at blive frifundet, din retssikkerhed simpelthen, afhænger af tolkens evner udi dansk og kinesisk og tolkens evner udi formidling af detaljer.

I 2018 blev det besluttet, at blandt andet opgaven med at udføre retstolkning og polititolkning skulle gives i udbud. Ingen – som i overhovedet ingen – af de eksisterende tolke eller translatørfirmaer havde tilnærmelsesvis kapacitet til at påtage sig at løse en sådan opgave.

Ringere betaling

Ikke desto mindre er der givet bud fra flere »platforme«, og en sådan er valgt til med ikrafttræden 1. april 2019 at være fremtidig leverandør af alle nævnte tolkeopgaver. Leverandøren har tilsyneladende – formentlig som konkurrenceparameter for at få den betydelige samlede opgave – påtaget sig at levere

kvalificeret tolkning til en timepris der indebærer, at tolkene aflønnes ca. 15-25 pct. lavere end den timepris, hidtidig retstolkning ifølge bekendtgørelse herom har været honoreret med.

Ikke så overraskende har udsigten til ringere – endog betydeligt ringere – betaling medført, at en række af de tolke, der hidtil har virket i retssystemet, ikke har ønsket at virke under denne nye platform og derved ikke længere ønsker at stå til rådighed med at løse denne helt centrale retssikkerhedsmæssige opgave.

Så vidt jeg er orienteret har mere end 600 af dem, der hidtil har været optaget som tolke og translatører på Rigspolitiets tolkeliste, således meddelt, at de ikke ønsker at påtage sig retstolkning med videre under de forhold, det firma, der har vundet udbuddet, har påtaget sig.

Og hvad er konsekvensen så heraf?

Det er meget vanskeligt som retsaktør ikke at antage, at også inden for tolkeområdet er der sammenhæng mellem pris og kvalitet. Det er meget vanskeligt som retsaktør ikke at antage, at ringere kvalitet af tolkning ikke medfører, at væsentlige – til tider afgørende – nuancer glipper.

Det er meget uacceptabelt som retsaktør, og det er og skal være helt uacceptabelt som samfund at måtte konkludere, at besparelse på tolkeområdet risikerer at indebære, at uskyldig blev skyldig – fordi der smuttede et »U«.

Tiltag i forhold til nedbringelse af ventetid for advokater i Vestre Fængsel

Mølgaard holder møde med Kriminalforsorgen den 9. maj 2019 om ventetid m.m. i forbindelse med advokatbesøg.

Fra Københavns Fængsler er den 7. maj 2019 modtaget følgende:

”Tiltag i forhold til nedbringelse af ventetid for advokater

I takt med udviklingen i bemandingssituationen på Københavns Fængsler har der været tiltagende udfordringer med ventetiden for advokater. Advokaterne har et stort ønske om at kunne møde uanmeldt i fængslet for at få kontakt med deres klienter. Når man vælger denne fremgangsmåde kan man risikere, at der er lang ventetid.

I efteråret fik fængslet konsulentfirmaet Implement til at lave en analyse af besøgsafdelingen blandt andet med henblik på at få anbefalinger til, hvordan vi kan nedbringe ventetiden for advokater. Implement involverede foreningen af beneficerede advokater i analysen og anbefalingerne er drøftet med formanden for Landsforeningen af Forsvarsadvokater Kristian Mølgaard. Mulighed for booking af advokatbesøg er en af anbefalingerne. Anbefalingerne drøftes pt. i arbejdsgrupper med involvering af medarbejderne i besøg, og det forventes, at fængslet inden sommerferien har et overblik over, hvilke anbefalinger, der arbejdes videre med.

De typiske årsager til, at der opstår ventetid er, at der kan være nedposteret i postbesættelsen, hvis der mangler personale andre steder i fængslet eller i Institution for Transport og bevogtning. Det sker også, at mange advokater møder op på samme tid og forventer at få kontakt til deres klienter med det samme. Det sker også hyppigt, at den indsatte ikke selv interesseret i at møde advokaten, fordi denne er på gårdtur

eller i fællesskab. Der kan også mangle mandlige betjente til at visitere før besøg, hvilket forsinker visitationsproceduren. Endelig er der flere klienter, der skal følges af to eller tre betjente til og fra besøg. Dette kan også give ventetid.

Flere advokater ytrer deres utilfredshed gennem pressen og der kommer løbende klager til inspektionen over ventetid. Ledelsen har besluttet at indføre nogle akutte tiltag for at nedbringe ventetiden for advokater. Tiltagene vil naturligvis få konsekvenser for andre dele af fængslet:

1. Der indføres mulighed for at booke tid med sin klient. En advokat kan ringe på telefon 7255 1323 og booke tid på timebasis. Advokaten angiver på forhånd, hvor mange timer, der skal bookes, samt navnene på de klienter, som advokaten skal snakke med. Kapaciteten for advokatbesøg vil blive udvidet med 14 timer dagligt. Når de afsatte timer er booket på en dag er det først muligt at booke tid til de efterfølgende dage. Der kan således bookes tid frem i tiden, med registrering af de klienter, der skal snakke med deres advokat. Kommer advokaten ikke til det aftalte tidspunkt (max 10 minutter over) gives lokalet til en anden.
2. Hvis advokaten vælger at møde op uden booking indføres der en max ventetid på 1 time. Advokater, der alene skal aflevere en besked til sin klient henstilles til at ringe til afdelingen. Der tages forbehold for, at klienten ikke ønsker at gå med i besøg grundet gårdtur eller andre aktiviteter, og forbehold for yderligere ventetid ved ankomst af mange advokater på samme tid uden forudgående booking. Dette skal registreres i besøgsafdelingen.
3. Institutionen indfører månedlige registreringer på ventetid for advokater på over en time.

Ovenstående træder i kraft mandag den 13. maj 2019.

Fakta om advokaternes ventetid i perioden 11. marts 2019 til 11. april 2019:

- I perioden var der i alt 28 dage, hvor besøgsafdelingen var åben. Besøg har lukket om lørdagen.
- Der var i perioden 19 dage, hvor der forekom ventetid for advokaterne.
- I alt 69 advokater er registreret for at have ventet i perioden.
- I alt 24 advokater ventede mere end en gang (13 advokater ventede 2 gange, 8 advokater ventede 3 gange, 2 advokater ventede 4 gange, en advokat ventede 5 gange).
- I alt 26 advokater valgte at gå uden at besøge deres klient. Langt de fleste umiddelbart efter ankomst til besøgsafdelingen.
- Tidsmæssig oversigt: *Bemærk tallene omfatter både ventetiden for de advokater der fik adgang til klientbesøg samt de advokater der valgte at gå uden klientbesøg. Herudover er der flere tilfælde, hvor der ikke er foretaget en tidsmæssig registrering, fx i situationer, hvor advokaten er gået allerede da besøgspersonalet ved skranken har oplyst om ventetid.*

< ½ time	½ - 1 time	1 – 1½ time	1½ - timer	> 2 timer
31 advokater	42 advokater	17 advokater	8 advokater	2 advokater

”

Ledige beneficier

Retten i Nykøbing Falster – Frist 7.5.19:

<http://www.domstol.dk/NykoebingFalster/nyheder/ovrigenyheder/Pages/Stillingsomoffentligforsvarerogbeskikketadvokat.aspx>

Retten i Randers – Frist 24.5.19:

<http://www.domstol.dk/randers/nyheder/ovrigenyheder/Pages/ÅbningstideriGrenaaomkringpåske.aspx>

Advokater til varetagelse af sager for Ungdomskriminalitetsnævnet

Som det fremgår af seneste nummer af Advokaten (side 33) søger Ungdomskriminalitetsnævnet advokater.

Ansøgningsfristen er den 28. maj 2019, kl. 12.00.

LFFA's sekretær har kontaktet Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariatschef og henledt opmærksomheden på, at opslaget nævner en 70-års grænse, hvilken grænse ellers er afskaffet for beneficerede jf. cirkulæreskrivelse nr. 10097 af 18. december 2018. Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariatschef har lovet straks at kigge på denne problemstilling.

<https://flipflashpages.uniflip.com/3/609807/1103681/pub/html5.html#page/32>

Seneste nyt fra Højesteret

Siden sidste nummer af Meddelelser er der afsagt følgende afgørelser af Højesteret af interesse for forsvarsadvokater. Se mere på www.hoejesteret.dk

Afvisning af anke vedrørende fuldbyrdelse af fængselsstraf var ikke sket med rette

Kendelse afsagt den 1. maj 2019, sag 206/2018

I en sag om overtrædelse af færdselsloven havde byretten fundet, at en fastsat fængselsstraf skulle fuldbyrdes, fordi T ikke havde overholdt et vilkår om alkoholbehandling. Da T udeblev fra hovedforhandling i landsretten, afviste landsretten T's anke. Sagen for Højesteret angik, om landsrettens afvisning af anken var sket med rette.

Efter retsplejeloven kan retten i et tilfælde, hvor en dom er anket af tiltalte og angår bevisbedømmelsen, afvise anken ved tiltaltes udeblivelse uden lovligt forfald. Hvis anken ikke omfatter beviserne for tiltaltes skyld, kan anken behandles, selvom den tiltalte ikke møder, hvis tiltaltes forsvarer er mødt.

Højesteret udtalte, at landsretten med rette havde afvist T's anke for så vidt angår spørgsmålet, om hun havde overtrådt vilkårene for den betingede dom. Højesteret fandt imidlertid, at T's anke kunne anses for også at omfatte spørgsmålet, om der efter byrettens bevisresultat med hensyn til vilkårsovertrædelse var grundlag for at bestemme, at den idømte fængselsstraf skulle fuldbyrdes.

På denne baggrund ophævede Højesteret landsrettens kendelse og hjemviste sagen til landsretten til behandling af spørgsmålet om fuldbyrdelse af den idømte fængselsstraf.

Meddelelse 4

Vold mod børn – Videoafhøring – Vidnefritagelse

Retsplejelovens § 171 stk. 1 og stk. 3

T1 og T2 var tiltalt for vold efter straffelovens § 244 mod deres børn, B1, født i 2012, og B2, født i 2014. Tiltalen blev rejst efter anmeldelse af 11. april 2018 fra Københavns Kommune på grund af underretning fra børnenes daginstitution. Der var i institutionen afholdt en samtale med begge børn den 11. april 2018. Børnene blev begge videoafhørt den 19. april 2018. Under hovedforhandlingen i byretten gjorde forsvarerne indsigelse mod afspilning af videoafhøringerne. Byretten afsagde kendelse den 8. oktober 2018 om spørgsmålet, hvorefter det ikke blev tilladt anklagemyndigheden at afspille videoafhøringerne. Byretten afsagde samme dag dom i sagen, og de tiltalte blev frifundet. Anklagemyndigheden ankede dommen med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den i byretten rejste tiltale. Anklagemyndigheden oplyste, at anklagemyndigheden vil anvende videoafhøringerne som bevis under ankesagen. De beskikkede forsvarere gjorde indsigelse herimod. Det var ubestridt, at børnene, der på afhøringsstidspunktet var henholdsvis 4 og 5 år, ikke forud for afhøringerne blev vejledt om vidnefritagelsesreglen i retsplejelovens § 171, stk. 1. Der var ikke i rapporten om moderens samtykke til afhøring anført noget om vejledning om vidnefritagelsesreglen i retsplejelovens § 171, stk. 1. På den baggrund lagde landsretten til grund, at ingen af forældrene forud for afhøringerne blev vejledt om vidnefritagelsesreglen i retsplejelovens § 171, stk. 1. Det, der måtte fremgå af anklagerens notater om indholdet af politiets henvendelse til moderen, kunne ikke føre til et andet resultat. Moderens interesser kolliderede åbenlyst med børnenes interesser som forurettede. Det fremgår af rigsadvokatmeddelelsen, at bistandsadvokaten i den situation på barnets vegne kan tage stilling til spørgsmålet om vidnefritagelse. Det måtte efter bistandsadvokatens oplysninger i byretten lægges til grund, at hun ikke drøftede spørgsmålet med børnene eller modtog vejledning herom på vegne af børnene. Henset til karakteren af den vold, der var rejst tiltale for, og herunder, at der ikke er oplyst om skader på børnene, var der heller ikke for landsretten oplyst om forhold, der ville kunne begrunde, at børnene efter retsplejelovens § 171, stk. 3, pålægges at afgive forklaring. Landsretten fandt herefter, at der var tilsidesat sådanne retssikkerhedsgarantier, at videoafhøringerne ikke kunne anvendes som bevis under sagen.

Østre Landsrets kendelse af 25. marts 2019, 19. afd. nr. S-2980-18

”Anklagemyndigheden
mod
1) T1
(cpr.nr. XXXX79-...)
(advokat A1, beskikket)

2) T2
(cpr.nr. XXXX85-...)
(advokat A2, beskikket)

Ingen var indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes udtalelse af 12. februar 2019 fra anklagemyndigheden, mail af 4. marts 2019 fra advokat A2 samt mail af 5. marts 2019 og mail af 15. marts 2019 fra advokat A1.

Der er under denne sag rejst tiltale mod T1 og T2 for vold efter straffelovens § 244 mod deres børn, B1, født den 21. maj 2012, og B2, født den 25. februar 2014. Tiltalen er rejst efter anmeldelse af 11. april 2018 fra Københavns Kommune på grund af underretning fra børnenes daginstitution. Der var i institutionen afholdt en samtale med begge børn den 11. april 2018.

Børnene blev begge videoafhørt den 19. april 2018.

Under hovedforhandlingen i byretten gjorde forsvarerne indsigelse mod afspilning af videoafhøringerne.

Byretten afsagde kendelse den 8. oktober 2018 om spørgsmålet, hvorefter det ikke blev tilladt anklagemyndigheden at afspille videoafhøringerne.

Byretten afsagde samme dag dom i sagen, og de tiltalte blev frifundet.

Anklagemyndigheden har anket dommen med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den i byretten rejste tiltale.

Anklagemyndigheden har oplyst, at anklagemyndigheden vil anvende videoafhøringerne som bevis under ankesagen.

De beskikkede forsvarere har gjort indsigelse herimod.

Forsvareren for T2, advokat A2, har anført, at hverken forældrene eller børnene er blevet vejledt om reglen i retsplejelovens § 171, stk. 1, ligesom bistandsadvokaten ikke er blevet bedt om at tage stilling til spørgsmålet om vidnefritagelse. Væsentlige retssikkerhedsmæssige garantier er således blevet tilsidesat. Det fremgår af rigsadvokatmeddelelsen, at den, der varetager børnenes interesser, normalt forældrene, skal vejledes om reglerne om vidnefritagelse. I tilfælde af kollision med forældrenes interesser kan bistandsadvokaten tage stilling. Vejledningen skal gives før afhøringen. Da moderen blev kontaktet telefonisk om afhøring af børnene, var hun ikke bistået af en forsvarer.

Forsvareren for T1, advokat A1, har tilsluttet sig advokat A2s indlæg. Han har endvidere anført, at det følger af retsplejelovens § 901, at det skal angives i ankemeddelelsen, hvis anken også omfatter den eller de afgørelser, der måtte være truffet under sagen, og som man har været afskåret fra at kære, jf. retsplejelovens § 968, stk. 4. Der henvises også til § 912. Da anklagemyndigheden ikke i ankemeddelelsen har angivet, at man ønsker byrettens afgørelse af spørgsmålet om videoafhøringerne prøvet, omfatter

anken ikke spørgsmålet om afspilning af videoafhøringerne. Der kan heller ikke blive tale om at tillade afspilning af videoafhøringerne som nye beviser. Hvis landsretten tillader videoerne afspillet, gøres det subsidiært gældende, at byrettens dom bør ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling. En retlig prøvelse i landsretten med afspilning af videoerne vil stride mod to-instansprincippet.

Anklagemyndigheden har til støtte for, at videoerne tillades afspillet, anført, at børnenes mor, T2, den 19. april 2018 gav telefonisk samtykke til, at børnene, der da var 4 og 5 år gamle, blev videoafhørt. Afhøringen fandt sted samme dag. Efterfølgende blev begge forældre sigtet og afhørt, mens deres respektive forsvarere var til stede. I den forbindelse blev de begge vejledt om reglerne i retsplejelovens § 171, stk. 1. T2 blev sigtet og afhørt den 24. april 2018, og T1 blev sigtet og afhørt den 9. maj 2018. Den beskikkede forsvarer for T2 gav efter afhøringen udtryk for, at der ikke var behov for genafhøring af børnene.

Det er i overensstemmelse med de gældende retningslinjer, jf. rigsadvokatmeddelelsen om videoafhøring og betænkning 1554/2015 om videoafhøring af børn og unge i straffesager, at børnene ikke blev vejledt om reglerne i retsplejelovens § 171, stk. 1. Der fremkom på intet tidspunkt under videoafhøringerne indsigelser fra de beskikkede forsvarere. Det var først under hovedforhandlingen i byretten, at der fremkom indsigelser. Det fremgår også af rigsadvokatmeddelelsen, at det ikke er nødvendigt med et egentligt samtykke til videoafhøring; det er tilstrækkeligt, at forældremyndighedens indehaver ikke modsætter sig denne.

Det forhold, at byrettens kendelse ikke blev kæret, afskærer ikke anklagemyndigheden fra at anvende videoafhøringerne som bevis. Dommen er netop anket, fordi videoafhøringerne ikke blev tilladt afspillet.

For byretten anførte anklagemyndigheden, at det fremgik af anklagerens notater fra afhøringen, at børnenes mor blev orienteret om vidnefritagelsesreglen forud for afhøringen af børnene.

Efter votering afsagdes

Kendelse:

Anklagemyndigheden har anket byrettens frifindende dom med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den rejste tiltale. Der skal herefter finde en ny hovedforhandling sted for landsretten, jf. retsplejelovens § 917. Landsretten finder, at anklagemyndigheden under en sådan fuldstændig anke kan genfremsætte sin bevisanmodning vedrørende videoafhøringerne.

Der er under sagen som nævnt rejst tiltale efter straffelovens § 244, og anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængselsstraf og endvidere over for T1 nedlagt påstand om udvisning.

Efter retsplejelovens § 753 finder bestemmelsen i retsplejelovens § 173, stk. 1, hvorefter retten i forbindelse med vidneafhøring i retten skal vejlede om bl.a. indholdet i retsplejelovens § 171 om vidnefritagelse, tilsvarende anvendelse ved politiets afhøring af personer, der ikke er sigtet.

Af betænkning 1420/2002 om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn fremgår s. 95ff bl.a.:

"8.3.1. Varetagelse af barnets interesser i forbindelse med afhøring af barnet

...

Arbejdsgruppen finder, at politiet i de tilfælde, hvor der er to indehavere af forældremyndigheden, og den ene af disse er mistænkt/sigtet og modsætter sig politiets afhøring af barnet, vil kunne foretage afhøring, hvis den anden forældremyndighedsindehaver ikke modsætter sig dette.

Hvis der kun er én indehaver af forældremyndigheden over barnet, og denne modsætter sig politiets afhøring, eller hvis begge indehavere af forældremyndigheden modsætter sig, at barnet afhøres hos politiet, må politiet efter arbejdsgruppens opfattelse forelægge spørgsmålet om vidneafhøring af barnet for retten med henblik på en eventuel indenretlig afhøring af barnet efter retsplejelovens § 747. Arbejdsgruppen har i den forbindelse også lagt vægt på, at barnet i nogle tilfælde vil være omfattet af vidnefritagelsesgrundene i retsplejelovens § 171, stk. 1 og 2. Såfremt barnet er omfattet af vidnefritagelsesgrundene, vil et eventuelt pålæg fra retten om, at barnet alligevel skal afgive forklaring om det passerede, alene kunne gives som et pålæg om at afgive en indenretlig vidneforklaring, jf. retsplejelovens § 171, stk. 3. Retten vil ikke kunne give pålæg om, at barnet skal afgive forklaring til politiet. Rettens medvirken vil således i disse tilfælde under alle omstændigheder være nødvendig for at opnå barnets forklaring. Retten kan ved vurderingen af, om barnet skal pålægges at afgive forklaring mod sine nærmeste, også inddrage i alt fald et større barns eget ønske, jf. UfR1986.500H, der vedrørte en 14-årig. ...

Det bemærkes, at vejledning om reglerne om vidnefritagelse i forbindelse med videoafhøringer må ske til den, der varetager barnets interesser, det vil sige almindeligvis barnets forældre. Ved afhøring af større børn, må det endvidere overvejes at gøre barnet bekendt med reglerne om vidnefritagelse, jf. også den ovenfor omtalte afgørelse fra Højesteret vedrørende en 14-årig pige.”

Af betænkning 1554/2015 om videoafhøring af børn og unge i straffesager fremgår s. 159f bl.a.:

”2. Gennemførelse af videoafhøring

2.1. Vejledning om vidnefritagelse

Som nævnt i kapitel 3, afsnit 6.5, følger det af retsplejelovens § 753, jf. § 173, stk. 1, at politiet ved afhøringen af en person, der ikke er sigtet, skal vejlede personen om bl.a. indholdet af § 171 om vidnefritagelse, hvis omstændighederne giver grund dertil. Vidnefritagelsesreglerne gælder også for børn. Større børn skal vejledes om vidnefritagelsesreglerne, mens det for mindre børn som udgangspunkt overlades til forældrene (eller en af forældrene) at tage stilling til et eventuelt spørgsmål om vidnefritagelse.

Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse bør udgangspunktet være, at normalt udviklede børn i alderen 7-8 år og ældre vejledes om vidnefritagelsesreglerne, dog således at der efter en konkret vurdering kan være grundlag for at fravige dette udgangspunkt.

Strafferetsplejeudvalget har overvejet, hvordan vejledningen om vidnefritagelsesreglerne kan gives, så barnet på den ene side oplyses om reglerne på en måde, som barnet har mulighed for at forstå, og på den anden side ikke bliver unødvendigt forvirret. ...

Vejledningen til barnet bør gives af den særligt uddannede videoafhører i videoafhøringslokalet, således at vejledningen kommer med på optagelsen af afhøringen.

Det er ikke bistandsadvokatens opgave at vejlede om vidnefritagelsesreglerne, og bistandsadvokaten skal undlade at give en sådan vejledning.”

Af rigsadvokatmeddelelsen fremgår om videoafhøring bl.a.:

”2.3. Orientering af forældremyndighedsindehaver(e)

Inden politiet foretager videoafhøring af et barn/en ung, skal forældremyndighedens indehaver(e) orienteres om politiets beslutning om videoafhøring.

Politiets videoafhøring kræver ikke et udtrykkeligt samtykke fra forældremyndighedens indehaver(e), men hvis forældremyndighedens indehaver(e) modsætter sig, at politiet afhører barnet, kan politiet ikke foretage afhøring.

...

2.3.1. Når forældremyndighedsindehaver(e) modsætter sig videoafhøring

Hvis forældremyndighedens indehaver(e) modsætter sig, at politiet afhører barnet, og politiet og anklageren vurderer, at barnet skal afhøres som vidne i sagen, fordi det er af væsentlig betydning for sagens opklaring, kan anklageren anmode retten om, at der foretages en indenretlig afhøring af barnet, jf. retsplejelovens § 747.

Hvis barnet er omfattet af retsplejelovens § 171, stk. 1, og derfor er fritaget fra at afgive forklaring om sagen i retten, kan retten efter en konkret vurdering give pålæg om, at barnet skal afgive en indenretlig vidneforklaring, jf. retsplejelovens § 171, stk. 3.

...

Vejledning om reglerne om vidnefritagelse

Vejledning om reglerne om vidnefritagelse skal forud for afhøringen ske til den, der varetager barnets interesser, dvs. normalt barnets forældre. I tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaverens interesse må antages at kolliderer med barnets interesse, kan bistandsadvokaten dog på barnets vegne tage stilling til spørgsmålet om vidnefritagelse.

Større børn og unge skal vejledes om vidnefritagelsesreglerne. Udgangspunktet er, at normalt udviklede børn i alderen 7-8 år og derover vejledes om vidnefritagelsesreglerne. Der kan dog ud fra en konkret vurdering være grundlag for at fravige dette udgangspunkt.

Barnet/den unge skal vejledes om vidnefritagelsesreglerne, før selve afhøringen begynder. Vejledning om vidnefritagelsesreglerne skal foretages af den særligt uddannede videoafhører i videoafhøringslokalet således, at vejledningen kommer med på optagelsen af afhøringen.

...

For mindre børn skal det som udgangspunkt overlades til den, der varetager barnets interesser, det vil sige normalt barnets forældre, at tage stilling til spørgsmålet om vidnefritagelse.

...

2.5.1. Vidnefritagelse

Reglerne om vidnefritagelse i retsplejeloven gælder også for personer under 18 år.

Retten vil i tilfælde af, at forældremyndighedsindehaveren modsætter sig afhøring af barnet under henvisning til retsplejelovens § 171, stk. 1, kunne give pålæg om, at barnet afgiver en indenretlig vidneforklaring, jf. retsplejelovens § 171, stk. 3.”

Det fremgår af politirapport af 19. april 2018 (bilag 5) om henvendelse til T2 om videoafhøring af børnene, at moderen blev gjort bekendt med anledningen, og at der var en politianmeldelse om vold. Efter indholdet af rapporten lægger landsretten til grund, at moderen under den telefoniske henvendelse fra politiet gav samtykke til, at børnene kunne videoafhøres. På dette tidspunkt var ingen af forældrene, og således heller ikke moderen, sigtet i sagen.”

Det er ubestridt, at børnene, der på afhøringstidspunktet var henholdsvis 4 og 5 år, ikke forud for afhøringerne blev vejledt om vidnefritagelsesreglen i retsplejelovens § 171, stk. 1.

Der er ikke i rapporten om moderens samtykke til afhøring anført noget om vejledning om vidnefritagelsesreglen i retsplejelovens § 171, stk. 1. På den baggrund lægger landsretten til grund, at ingen af forældrene forud for afhøringerne blev vejledt om vidnefritagelsesreglen i retsplejelovens § 171, stk. 1. Det, der måtte fremgå af anklagerens notater om indholdet af politiets henvendelse til moderen, kan ikke føre til et andet resultat.

Moderens interesser kolliderede åbenlyst med børnenes interesser som forurettede. Det fremgår af rigsadvokatmeddelelsen, at bistandsadvokaten i den situation på barnets vegne kan tage stilling til spørgsmålet om vidnefritagelse. Det må efter bistandsadvokatens oplysninger i byretten lægges til grund, at hun ikke drøftede spørgsmålet med børnene eller modtog vejledning herom på vegne af børnene.

Henset til karakteren af den vold, der er rejst tiltale for, og herunder, at der ikke er oplyst om skader på børnene, er der heller ikke for landsretten oplyst om forhold, der ville kunne begrunde, at børnene efter retsplejelovens § 171, stk. 3, pålægges at afgive forklaring.

Landsretten finder herefter, at der er tilsidesat sådanne retssikkerhedsgarantier, at videoafhøringerne ikke kan anvendes som bevis under sagen.

Thi bestemmes:

Det tillades ikke anklagemyndigheden at anvende videoafhøringerne af B1 og B2 som bevis under ankesagen.”

JUSTITSMINISTERIET

Justitsministeren

Landsforeningen af Forsvarsadvokater
Att. advokat Kristian Mølgaard
Solbjergvej 3, 2
2000 Frederiksberg
DK Danmark

- 6 MAJ 2019
Dato:
Dok.: 1104927

Kære Kristian Mølgaard

Tak for din henvendelse af 4. april 2019 vedrørende den nye rammeaftale for fremmedsprogstolkning på Justitsministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets område.

Rigspolitiet har oplyst mig om, at der i november 2018 og senest den 26. april 2019 er afholdt møder mellem Rigspolitiet og Landsforeningen af Forsvarsadvokater. Som jeg er oplyst, har formålet med møderne været at give Landsforeningen af Forsvarsadvokater en orientering om den nye rammeaftale for fremmedsprogstolkning på Justitsministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets område, herunder hvordan forsvarerne skal forholde sig til ordningen.

Rigspolitiet har oplyst mig om, at Rigspolitiet følger implementeringen af den nye tolkeordning tæt og er i dialog med EasyTranslate om at minimere antallet af tolkeopgaver, hvor der ikke møder en tolk op. Rigspolitiet følger også op på, om EasyTranslate kan levere det nødvendige antal tolke til myndighederne og generelt lever op til de krav og vilkår, som er opstillet i den nye rammeaftale.

Rigspolitiet har oplyst, at der den første måned med den nye tolkeordning har været visse udfordringer. Bl.a. har der været eksempler på, at det har været svært for myndighederne at skaffe en tolk, og at retsmøder er blevet aflyst som følge af, at en tolk er udeblevet. Rigspolitiet oplyser dog også, at der er sket en forbedring i leveringsgraden fra EasyTranslate siden opstarten af aftalen den 1. april 2019. Leveringsgraden er således steget fra 87 pct. i uge 14 til 93. pct. i uge 17. Der er i rammeaftalen opstillet et krav om at

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

EasyTranslate er forpligtiget til at sikre en leveringsgrad på 98 pct., opgjort på kvartalsbasis, på alle de opgaver, som myndighederne bestiller.

Samtidig er det min forventning, at Rigspolitiet sikrer, at EasyTranslate kan opfylde myndighedernes behov for kvalificeret tolke- og oversættelsesbistand. Jeg vil gerne udtrykke forståelse for, at den nye ordning for bestilling af tolkeydelser kan give anledning til frustrationer hos både tolke og tolkebrugere, som har været vant til en anden ordning.

Når det er sagt, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at Rigspolitiet, med bistand fra Kammeradvokaten, har vurderet, at indkøb af tolke- og oversættelsesydelser er udbudspligtige efter udbudsloven, som trådte i kraft den 1. januar 2016. Det betyder, at det har været nødvendigt at ophæve den hidtidige ordning, hvor Rigspolitiet har ført en tolkeoversigt, for i stedet at sende opgaven med at levere tolke- og oversættelsesydelser til myndighederne på Justitsministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets område i udbud. Udbuddet har således været en bunden opgave.

Jeg anerkender, at der på den hidtidige ordning var mange velkvalificerede tolke. Der har dog også gennem de seneste år været rejst kritik af kvaliteten af tolkning på rets- og asylområdet, herunder fra Rigsrevisionen. Derfor har der i udbuddet været et fokus på at løfte det grundlæggende kvalitetsniveau hos tolke og oversættere.

Konkret har Rigspolitiet i vurderingen af de indkomne tilbud lagt væsentlig mere vægt på den tilbudte kvalitet end på prisen. Kvalitet har vægtet 70 pct., mens pris har vægtet 30 pct. Rigspolitiet har således ikke valgt det billigste tilbud.

Rigspolitiet har i forhold til at sikre kvalificerede tolke på aftalen stillet særlige krav i den nye rammeaftale om, at alle tolke på aftalen fremover skal gennemføre test i både dansk, tolkesproget, tolkeetik og tolketeknik for at sikre et grundlæggende sprogligt og tolkefagligt niveau. Disse krav er en væsentlig forskel i forhold til kravene, som blev stillet til tolke på Rigspolitiets tidligere tolkeoversigt.

Det er Rigspolitiets vurdering, at bl.a. de nye sproglige og tolkefaglige test vil medvirke til at sikre et grundlæggende niveau hos tolke og oversættere, som tilbydes til myndighederne via den nye rammeaftale for fremmedsprogstolkning.

Jeg vil på denne baggrund ikke tage initiativ til at suspendere ordningen. Rigspolitiet vil nøje følge, at EasyTranslate lever op til de krav og vilkår, der opstillet i den nye rammeaftale.

Det er aftalt med Rigspolitiet, at Rigspolitiet vil afklare de nærmere spørgsmål, som din henvendelse rejser i forhold til forsvarernes valg af tolke og afregning af udgifter til tolkebistand. Rigspolitiet vil orientere dig, når der foreligger en afklaring. Herudover vil jeg henvise til kriminalforsorgen for en afklaring af de nærmere bestemmelser vedrørende adgangsforhold for forsvarere, som besøger kriminalforsorgens institutioner sammen med en tolk.

Du er meget velkommen til at kontakte Rigspolitiet, hvis du har yderligere spørgsmål til den nye rammeaftale for fremmedsprogstolkning.

Med venlig hilsen

Søren Pape Poulsen